

725.092.1
1974 DEC 16

Hétfői Hírek

Borárosról Biermannig

Kiről nevezték el?

Fővárosi terek és névadók

Boráros tér, Kolosy tér, Orczy tér és társai... Naponta több tízezer fordulnak meg itt is, ott is, de vajon hányan tudják, kiről nevezték el e tereket. Az elfelejtett névadókról készítettünk összeállítást.

A liget

születése

Boráros tér. A Petőfi-híd pesti hídfőjénél levő tér névadóinak sokan a borárusokat hiszik, mivel régen piac volt itt. Nem így van. A tér **Boráros János** városi tanácsosról, Pest város egykori főbírójáról kapta nevét, aki 1803 és 1807 között polgármesterként, majd megbízott helyettes polgármesterként tevékenykedett. Egyébként 1794-ben ő javasolta, hogy a város hátrában levő erdőt ligetté és szóakoztató központtá alakítsák át. *Igy alakult ki a mai Városliget.*

Kolosy tér. Óbuda központját **Kolosy György** egyetemi hallgatóról nevezték el, aki nek 1848 szeptemberében szerepe volt a Lamberg császári biztos meggyilkolásával végződött akcióban. A fiatalember a szabadságharc alatt Bem seregében harcolt. Világos után egy ideig bújdosott, de elfogták és 1850-ben Pesten kivégezték. A Lujza teret 1900-ban „keresztelték át” az ő nevére.

Orczy tér. Névadója **Orczy Lőrinc** báró és költő Bessenvei György írói csoportjához tartozott, s többek között a Felső-Tisza szabályozásának kormánybiztosa volt. 1718-ban született és 1789-ben halt meg.

Almássy tér. Az Almássy-család a XVI. században híres kereskedő-família volt, a mai VII. kerület területén is voltak birtokaik az ő emléküket őrzi a tér.

Kammermayer Károly tér Budapest első polgármestere Buda-város főjegyzőjeként kezdte pályáját, majd a ki-

egyezőkor Pest tanácsnoka lett, 1873-ban állt az egyesített főváros élére. Polgármestersége alatt alakultak ki a főváros jellegzetes útvonalai, körútjai, víz és csatornahálózata. A Fővárosi Tanács szomszedságában levő teret nevezték el róla.

Eötvös tér. A kutatóknak mindmáig nem sikerült tisztázniuk, hogy a sok tehetséggel megáldott Eötvös-család melyik tagjának nevét viseli.

Krisztina tér. Az I. kerület egyik fontos közlekedési gócpontjának Mária Terézia leánya, Albert magyarországi helytartó felesége, **Mária Krisztina** hercegnő volt a névadója.

Bakóczból

Bakáts

Bakáts tér. **Bakócz Tamás** bíboros, esztergomi érsekről kapta a nevét, akit **Bakátsnak is hívtak** és 1483-tól 1490-ig a budai palotában Mátyás király titkára, bizalmas tanácsadója volt. Pápai legátusként 1514-ben Budán, a törökök ellen kereszties hadjáratot hirdetett, ami a Dózsa-féle parasztfelkelés kitöréséhez vezetett.

Marczibányi tér. **Marczibányi István**, királyi tanácsos, majd Csanád vármegye alispánja nevét viseli. Az 1752-től 1810-ig élt alispán nevét az irodalom és a tudomány mecénásaként örökölte meg az utókor. többek között 50 ezer forintos alapítványt tett a magyar szépirodalmi és tudományos művek jutalmazására.

Horváth Mihály tér. A VIII. kerületi terecske névadója 1849-ben a Szemere-kormány közoktatásügyi tárcáját kapta. Világos után távollétében halálra ítélték, a kiegyezéskor jött haza, s 1877-ben a Történelmi Társulat elnöke lett. Polgári történetírásunk egyik legnagyobb alakja.

Corvin tér. Corvin volt a **Hunyadi-család** mellékneve, mégpedig a címerükben levő holló miatt kapták, amit latinul corvusnak hívnak. Mátyás király fiát egyébként Corvin Jánosnak hívták.

Martinelli tér. A névadó **Anton Erhard Martinelli** olasz származású osztrák építész volt. A XVIII. század első felében Magyarországon több eredeti és átépítési munkát is végzett, közülük a legjelentősebb a Pesti Invalidusok (mai városháza) Házának építése, amit 1727-ben kezdett. A szomszédos Szervita teret nevezték el róla 1953-ban.

Nem alkudoott

Teleki László tér. A zsvivásáraitól és piacáról híres VIII. kerületi teret 1941-ig is Teleki térnek hívták, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteményének kutatói — akik a térnévadók után kutattak és kiadványt szerkesztettek erről — azonban nem tudták megállapítani, miért. Ekkor viszont **Teleki Lászlóról**, a Magyar Tudományos Akadémia tagjáról, főrendiházi tagról nevezték el. Teleki a reformkor legradikálisabb ellenzékéhez tartozott, 1848-ban párizsi nagykövet volt, s a szabadságharc bukása után kint is marad emigrációban. Az osztrák rendőrség 1860-ban fogta el, de 1861-ben kiszabadult, s az országgyűlésben az abonyi kerület képviselője lett. *A kiegyezést ellenezte, előtte öngyilkos lett.*

Biermann István tér. A névadó a munkásmozgalom harcosa volt, egyik alapító tagja a KMP-nek, s a VII. kerületi szervezet vezetője. A Tanácsköztársaság alatt a budapesti munkás- és katonatanács elnöke. A horthysta bíróság 15 évi börtönnel ítéltte, fogolycserével került a Szovjetunióba, 1935-ben Lenin-renddel tüntették ki.

(oz. gy.)